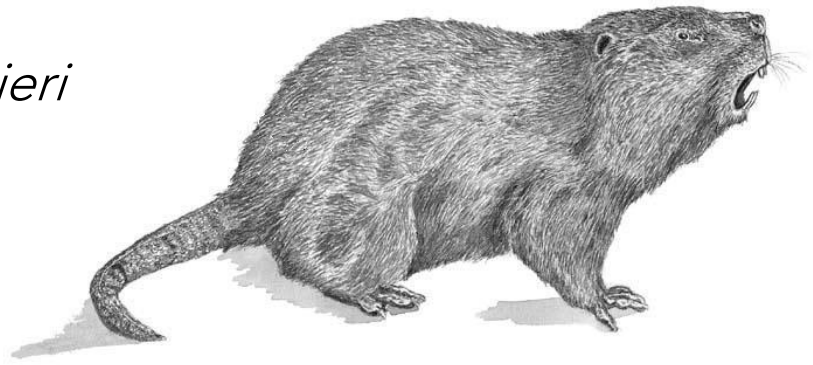

Reuzenbever

Trogotherium cuvieri

Taxonomie

Klasse: Mammalia (Zoogdieren)

Orde: Rodentia (Knaagdieren)

Familie: Castoridae (Bever)

Geslacht: *Trogotherium*

Soort: *Trogotherium cuvieri* (Fischer von Waldheim, 1809)

Karakterisering

De reuzenbever was lang niet zo groot als zijn naam doet vermoeden. Feitelijk had hij het formaat van de recente Europese bever, die overigens ook in het Pleistoceen samen met de reuzenbever voorkwam. De reuzenbever leefde net zoals de huidige Europese bever in een natte omgeving, voornamelijk in en om stilstaand of langzaam stromend water. Hij voelde zich thuis in de wat meer gematigde streken, zolang het gebied maar bosrijk was en de oevers niet te dicht begroeid waren. De grote knaagtanden werden niet gebruikt om bomen om te knagen zoals de moderne bever dat doet maar meer om bijvoorbeeld de bast van de bomen te kunnen pellen en zachte delen van planten op te eten. Een ander opmerkelijk verschil met de moderne bever is dat de reuzenbever een ronde staart had in plaats van een platte.

Uiterlijk

De mannetjes en vrouwtjes waren ongeveer even groot maar beide waren in het algemeen slanker en langer dan de moderne bever. De reuzenbever stond ook iets anders op zijn poten waarbij de voet iets groter was dan die van de moderne bever, en de hand juist kleiner. Van alle nog levende diersoorten lijkt het uiterlijk en het gedrag van de beverrat (*Myocastor coypus*) uit Zuid-Amerika nog het meeste op dat van de reuzenbever. De naam reuzenbever is niet toepasselijk, omdat deze soort niet veel groter werd dan de moderne bever. De naam reuzenbever past veel meer bij de beversoort *Castoroides* uit Noord-Amerika, die wel zo groot als een zwarte beer kon worden.

Leefwijze

De reuzenbever was een echte vegetariër. Hij at niet alleen waterplanten maar pelde ook boombast af en groef knollen op uit de grond. In tegenstelling tot de moderne bever bouwde de reuzenbever geen dammen en knaagde hij ook geen bomen om. Dit was ook niet nodig omdat hij voornamelijk in en rond langzaam stromend en stilstaand water voorkwam. Vroeger dacht men dat hij voornamelijk in het water verbleef omdat fossielen juist in afzettingen van rivieren en meren gevonden zijn. Maar tegenwoordig denkt men dat de reuzenbever zich zowel in water begaf als ook op het land naar zijn voedsel zocht. De reuzenbever leefde samen met reeds uitgestorven diersoorten als Mastodonten, paarden, neushoornachtigen, bisonachtigen en elandachtigen.

Geografische verspreiding

De reuzenbever kwam in een zeer groot gebied hoofdzakelijk in het noorden van het noordelijke halfrond voor. De eerste fossielen zijn in 1809 gevonden in Rusland. Later doken er ook fossielen op in Engeland, Frankrijk, Duitsland, Nederland, België, Hongarije, Tsjechië, Oekraïne, Kazakstan en China. In Tegelen in Midden-Limburg zijn fossielen van de reuzenbever talrijk en is dus een van de belangrijkste vindplaatsen van dit diersoort. Rond de Middellandse Zee zijn nog geen fossielen van de reuzenbever gevonden.

Voorkomen in de tijd

De familie van de *Castoridae*, waar de reuzenbever bij hoort, verscheen voor het eerst in het Oligoceen ongeveer 35 miljoen jaar geleden. Het geslacht *Trogontherium* verscheen 8 tot 10 miljoen jaar geleden in het Mioceen en stierf uit 200.000 jaar geleden aan het einde van het Midden Pleistoceen. Het is onduidelijk waarom de reuzenbever is uitgestorven. Hij heeft in ieder geval niet de competitie om leefgebied met de huidige Europese bever verloren omdat deze twee soorten maar gedeeltelijk overlappende leefgebieden hadden.

Evolutie

Wetenschappers zijn het vandaag de dag nog niet eens of de reuzenbever in de loop van de tijd evolutionaire veranderingen heeft ondergaan. Zo denken sommigen dat de snijtanden een grotere diameter hebben gekregen en dat de kiezen breder geworden zijn. Anderen denken dat deze verandering normale variatie binnen een soort is en dat de reuzenbever nooit enige evolutionaire veranderingen heeft ondergaan. De familie *Castoridae*, waar de reuzenbever toe behoorde, heeft vandaag de dag nog twee vertegenwoordigers over in de vorm van de Europese en de Noord-Amerikaanse bever.

Vindplaatsen in Nederland

Vondsten van de reuzenbever zijn in Nederland relatief zeldzaam. De meeste botten zijn gevonden in de kleigroeven in Tegelen. Arbeiders daar werkten met de schop, daardoor zijn jammer genoeg veel van de fossielen tijdens de graafwerkzaamheden kapot gegaan. Zodra ze wat vonden legden ze het apart. Op die manier is veel materiaal verzameld door de paleontoloog Eugene Dubois, de ontdekker van de Java-mens. Die betaalde, net als andere opkopers van fossielen, een premie aan de arbeiders voor de mooiste fossielen die daar gevonden werden. Dit materiaal ligt nu in het Teylers museum in Haarlem, het natuurhistorisch museum in Maastricht en in Naturalis. Verder zijn ook fossielen van de reuzenbever gevonden bij Neede, Cadzand en Nieuwegein. Ook is er een onderbeen opgevist uit de Oosterschelde. Dat fossiel is zeker afkomstig van een *Trogontherium* maar wetenschappers zijn het er nog niet over eens van welke soort precies het fossiel afkomstig is.

Bronnen/tips om verder te lezen

Boeken en tijdschriften

1. Kurtén, B., 1968. Pleistocene mammals of Europe. Chicago, Illinois: Aldine Publishing Company; p 88-90.
2. Mayhew, D.F., 1978. Reinterpretation of the extinct beaver *Trogontherium*. Philosophical transaction of the royal society of London, B. Biological sciences. Vol. 281, Nr. 983 blz. 407-438 5

3. Mol, D., J. de Vos en L. van den Hoek Ostende. Zoogdieren van Nederland gedurende de ijstijd, in prep.
4. Schreuder, A., 1929. Conodontes (Trogontherium) and castor from the teglian clay compared with the castoridae from other localities
5. Schreuder, A., 1928. Bijdrage tot de Kennis van conodontes en trogontherium;

Internet

1. <http://www.taxonomy.nl/Taxonomicon/TaxonTree.aspx?id=62147>